

STANDARD KONTROL VÝKONU PŘESTUPKOVÉ AGENDY NA ÚSEKU PŘESTUPKŮ PROTI POŘÁDKU VE STÁTNÍ SPRÁVĚ A V ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVĚ, VEŘEJNÉMU POŘÁDKU, OBČANSKÉMU SOUŽITÍ A MAJETKU

1. Přehled právních předpisů

zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZNP“)

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZOP“)

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „SŘ“)

vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon č. 312/2002 Sb.“)

2. Předmět kontroly

Předmětem kontroly je výkon přestupkové agendy na úseku přestupků proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku. Kontrolující by rovněž měli ověřovat to, zda výkon agendy je zajišťován osobami, které pro to splňují požadavky odborné způsobilosti stanovené zákonem č. 312/2002 Sb. a od 1. 1. 2023 také ZOP.

Standardní rozsah kontrolovaných ustanovení je následující:

§ 17 odst. 1, § 68, § 71, § 75 odst. 1, § 80 odst. 2 a § 150 SŘ; § 62, § 70 odst. 1, 78, 79, 90, § 93 odst. 1, 94, § 106 a § 107 ZOP; § 4 až 8 zákona ZNP, co do ověření odborné způsobilosti § 21, 33 a 34 zákona č. 312/2002 Sb. a § 111 ZOP.

Uvedený výčet by měl zahrnovat nejdůležitější ustanovení SŘ a ZOP, jejichž řádná aplikace ve spojení se zvláštní hmotněprávní úpravou přestupků v ZNP vůbec umožňuje přezkoumávat postup prvostupňového správního orgánu (ustanovení § 17 odst. 1 SŘ o vedení spisu; ustanovení § 68 a 150 SŘ o podstatných náležitostech rozhodnutí, doplněné o ustanovení § 93 odst. 1 ZOP a dále o ustanovení § 90 ZOP, vymezující zvláštnosti příkazu; ustanovení § 75 odst. 1 SŘ o vyznačení doložky právní moci). Dále jde o ustanovení, která stanovují základní lhůty, a to jednak pro zahájení přestupkového řízení (ustanovení § 80 odst. 2 SŘ), jednak pro vydání rozhodnutí (ustanovení § 71 SŘ a § 94 ZOP), určují místní příslušnost prvostupňových správních orgánů (ustanovení § 62 ZOP), když věcná příslušnost vyplývá ze samotného předmětu kontroly, a jsou nezbytná pro určení předmětu řízení (ustanovení § 78 ZOP). V neposlední řadě jde pak o ustanovení, která ukládají prvostupňovému správnímu orgánu neopomenout další osoby účastné na řízení, typicky poškozeného a osobu přímo postiženou spácháním přestupku, bez jejíhož souhlasu nelze některá řízení vést, (ustanovení § 70 odst. 1 a § 79 ZOP), a o ta

ustanovení, která upravují postup správních orgánů v souvislosti s vedením evidence přestupků (§ 106 – 107 ZOP).

Zjištěná porušení zákona nad rámec uvedeného standardního rozsahu by měla být v protokolu o kontrole ovšem také uvedena.

3. Kritéria posuzování předmětu kontroly

Kritéria pro posuzování předmětu kontroly jsou dána samotným textem kontrolovaných ustanovení (případně též dalšími souvisejícími ustanoveními SŘ a ZOP; u procesních úkonů jde najmě o obecná i zvláštní ustanovení o doručování).

3. 1 Vedení spisu

Ustanovení § 17 odst. 1 SŘ:

(1) V každé věci se zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Ustanovení § 75 odst. 1 SŘ:

(1) Správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, vyznačí na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc nebo vykonatelnost rozhodnutí. Zároveň vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení.

Z ustanovení § 17 odst. 1 SŘ, ve spojení s navazujícími ustanoveními SŘ, zejména ustanoveními § 68 odst. 2 a § 36 odst. 3, plyne, že spis by měl především obsahovat všechny podklady, ze kterých správní orgán vycházel pro své rozhodnutí. Ve spisu by měly být dále dokladovány všechny důležité úkony, které správní orgán v rámci řízení činil, tedy, jak již výše naznačeno, například vyrozumění poškozeného podle ustanovení § 70 odst. 1 ZOP nebo výzva osobě přímo postižené spácháním přestupku, je-li její souhlas nezbytný pro zahájení nebo vedení řízení, k podání souhlasu podle ustanovení § 79 odst. 2 ZOP. Samozřejmostí je oznámení o zahájení řízení, vymezující jeho předmět, a v neposlední řadě samotné rozhodnutí ve věci. Dokladováno by též mělo být doručení, resp. oznámení těchto úkonů jejich adresátům. Neméně zásadní je rovněž vyznačování doložky právní moci na vydaných rozhodnutích.

Nejsou-li uvedené doklady součástí spisu nebo není-li na rozhodnutích vyznačována právní moc, je na místě kontrolovanému správnímu orgánu v protokolu o kontrole vytknout ve spojení s jeho identifikovatelným postupem (uvedením spisové značky) porušení ustanovení § 17 odst. 1 SŘ nebo ustanovení § 75 odst. 1 SŘ.

3. 2 Náležitosti rozhodnutí

Ustanovení § 68 SŘ:

(1) Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

(2) Ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání (§ 85 odst. 2). Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.

(3) V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, v odůvodnění rozhodnutí se na tyto podklady odkáže takovým způsobem, aby nebyl zmařen účel jejich utajení; není-li to možné, uvedou se v odůvodnění rozhodnutí pouze v obecné rovině skutečnosti, které z těchto podkladů vyplývají.

(4) Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.

(5) V poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.

(6) Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

Ustanovení § 150 SR:

(1) Povinnost v řízení z moci úřední a ve sporném řízení lze uložit formou písemného příkazu. Příkaz může správní orgán vydat, považuje-li skutkové zjištění za dostatečné; vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení. Není-li vydání příkazu prvním úkonem v řízení, nemusí příkaz obsahovat odůvodnění.

(2) V řízení o vydání příkazu může být jediným podkladem kontrolní protokol pořízený podle zvláštního zákona tímž správním orgánem, který je věcně a místně příslušný ke správnímu řízení navazujícímu na kontrolní zjišťování, pokud protokol pořizoval ten, kdo může být oprávněnou úřední osobou, a pokud se kontrolovaný seznámil s obsahem protokolu nebo byl k seznámení se s obsahem protokolu řádně vyzván, popřípadě pokud byly v souladu se zákonem vyřízeny námitky kontrolovaného proti obsahu protokolu a pokud o obsahu protokolu nejsou pochybnosti ani z jiného důvodu.

(3) Proti příkazu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřipustný nebo opožděný odpor. Správní orgán vyrozumí podatele o podání nepřipustného nebo opožděného odporu. Lhůty pro vydání rozhodnutí začínají znovu běžet dnem podání odporu. Zpětvzetí odporu není přípustné. Odpor se podává u správního orgánu, který příkaz vydal. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

(4) Příkaz musí obsahovat poučení, v němž správní orgán uvede, že je možné proti příkazu podat odpor, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá a u kterého správního orgánu se odpor podává. Jestliže je vydání příkazu prvním úkonem v řízení, nelze v něm uložit povinnost nahradit náklady řízení.

(5) Je-li účastník přítomen a plně uzná důvody vydání příkazu, považuje se stav věci za prokázaný a příkaz lze vydat na místě, pokud uloží povinnost k peněžitému plnění do výše 10 000 Kč nebo povinnost k nepeněžitému plnění, jež účastník může uskutečnit ihned na místě. Odůvodnění příkazu lze nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložením povinnosti souhlasí. Podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. O této skutečnosti musí být účastník předem prokazatelně poučen. Proti příkazu vydanému na místě nelze podat odpor.

Ustanovení § 93 odst. 1 ZOP:

(1) Ve výrokové části rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný uznán vinným, se kromě náležitostí podle správního řádu uvede

- a) popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání,
- b) právní kvalifikace skutku,
- c) vyslovení viny,
- d) forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou,
- e) druh a výměra správního trestu, popřípadě výrok o podmíněném upuštění od uložení správního trestu, o upuštění od uložení správního trestu nebo o mimořádném snížení výměry pokuty,
- f) výrok o započtení doby, po kterou obviněný na základě úředního opatření učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem již nesměl činnost vykonávat, do doby zákazu činnosti,
- g) výrok o uložení ochranného opatření,
- h) výrok o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a
- i) výrok o náhradě nákladů řízení.

Ustanovení § 90 ZOP:

(1) Správní orgán může o přestupku rozhodnout příkazem. Příkazem lze uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.

(2) Příkazem nelze rozhodnout

- a) v řízení zahájeném se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku,
- b) o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, nebo
- c) má-li být uložen správní trest mladistvému, vyjma správního trestu pokuty ukládaného příkazem na místě, nebo osobě s omezenou svéprávností.

(3) Pokud byl proti příkazu podán odpor, nelze obviněnému v řízení uložit jiný druh správního trestu s výjimkou napomenutí nebo vyšší výměru správního trestu, než mu byly uloženy příkazem; to neplatí, pokud správní orgán v řízení změnil právní kvalifikaci skutku.

Ustanovení § 68 a 150 SŘ, jakož i ustanovení § 93 (odst. 1) ZOP upravují jednak obecné náležitosti rozhodnutí (výroková část, odůvodnění, poučení), jednak náležitosti speciální, týkající se jednotlivých typů (příkaz, rozhodnutí o přestupku). V souvislosti s kontrolou přestupkové agendy je případné soustředit se s ohledem na stěžejní zásadu ne bis in idem zvláště na dostatečný popis skutku a dále na jeho správnou právní kvalifikaci. V rozhodnutích by neměl být opomíjen výrok o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, byl-li účastníkem řízení poškozený, a výrok o náhradě nákladů řízení v případě vyslovení viny (o náhradě nákladů lze ovšem za určitých podmínek rozhodnout i samostatně). Z odůvodnění rozhodnutí by pak mělo být dostatečně zřejmé, z jakých podkladů vycházel správní orgán pro vyslovení viny, jak tyto podklady hodnotil, jakým způsobem se vypořádal s vyjádřeními účastníků řízení a v neposlední řadě jakými úvahami se řídil při uložení správního trestu.

Nedostatky je na místě kontrolovanému správnímu orgánu v protokolu o kontrole vytknout ve spojení s jeho identifikovatelným postupem (uvedením spisové značky) s uvedením porušeného ustanovení SŘ nebo ZOP.

3.3 Nedodržování lhůt

Ustanovení § 80 odst. 2 SŘ:

(2) Opatření proti nečinnosti učiní nadřízený správní orgán i tehdy, nezahájí-li příslušný správní orgán řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední.

Ustanovení § 71 SŘ:

(1) Správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu.

(2) Vydáním rozhodnutí se rozumí

a) předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19, popřípadě jiný úkon k jeho doručení, provádí-li je správní orgán sám; na písemnosti nebo poštovní zásilce se tato skutečnost vyznačí slovy: "Vypraveno dne:",

b) ústní vyhlášení, pokud má účinky oznámení (§ 72 odst. 1),

c) vyvěšení veřejné vyhlášky, je-li doručováno podle § 25,

d) poznamenání usnesení do spisu v případě, že se pouze poznamenává do spisu, nebo

e) odeslání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí do datové schránky kontaktního místa veřejné správy k postupu podle § 19 odst. 3; na písemnosti se tato skutečnost vyznačí slovy: "Vypraveno dne:".

(3) Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba

a) až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvláště složitý případ,

b) nutná k provedení dožádání podle § 13 odst. 3, ke zpracování znaleckého posudku nebo k doručení písemnosti do ciziny.

(4) Nedodržení lhůt se nemůže dovolávat ten účastník, který je způsobil.

Ustanovení § 94 ZOP:

Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, vydá je správní orgán nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení.

Lhůta pro zahájení řízení je odvozována od ustanovení § 80 odst. 2 správního řádu, podle něhož je správní orgán nečinný, pokud řízení nezahájí do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících takový postup. V souvislosti s kontrolou přestupkové agendy je vhodné poznamenat, že uvedená třicetidenní lhůta se u řízení, které lze zahájit pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku, počítá až od jeho podání.

Ustanovení § 94 ZOP stanoví pro vydání rozhodnutí šedesátidenní lhůtu. K této lhůtě je ovšem třeba připočítat dalších 30 dnů podle ustanovení § 71 odst. 3 písm. a) SŘ, resp. další nutnou dobu v případech uvedených pod písmenem b) tohoto ustanovení. Jako nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí by také v konkrétním případě nebylo možné vytknout její prodloužení podle ustanovení § 80 odst. 3 věty první SŘ. Nedílnou součástí právní úpravy je pak povinnost vyznačovat na rozhodnutích den jejich vydání (vypravení) podle ustanovení § 71 odst. 2 písm. a) SŘ.

Nedodržování uvedených lhůt, resp. nevyznačování vypravení rozhodnutí by mělo být kontrolovanému správnímu orgánu ve spojení s jeho identifikovatelným postupem

(uvedením spisové značky) vytknuto v protokolu o kontrole jako porušení ustanovení § 94 ZOP (ve spojení s ustanovením § 71 SŘ), resp. ustanovení § 80 odst. 2 SŘ.

3. 4 Postup před vydáním rozhodnutí

Ustanovení § 62 ZOP:

- (1) K řízení je místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán.
- (2) Nelze-li místní příslušnost správního orgánu určit podle odstavce 1 nebo byl-li přestupek spáchán v cizině a podezřelý z přestupku je státním občanem České republiky nebo osobou bez státní příslušnosti, která má na území České republiky povolen trvalý pobyt, je k řízení místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu podezřelý z přestupku má nebo naposledy měl trvalý pobyt.
- (3) Nelze-li místní příslušnost správního orgánu určit podle odstavce 1 nebo byl-li přestupek spáchán v cizině a podezřelý z přestupku je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, která má na území České republiky své sídlo, nebo zde vykonává svoji činnost, nebo zde má svůj nemovitý majetek, je k řízení místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu podezřelý z přestupku má nebo naposledy měl sídlo, vykonává nebo vykonával svoji činnost, nebo má nebo měl svůj nemovitý majetek.
- (4) Nelze-li místní příslušnost správního orgánu určit podle předchozích odstavců nebo je-li místně příslušných více správních orgánů, provede řízení správní orgán, v jehož správním obvodu vyšel přestupek nejdříve najevo.

Ustanovení § 78 ZOP:

- (1) Správní orgán zahájí řízení o každém přestupku, který zjistí, a postupuje v řízení z moci úřední.
- (2) Řízení je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku nebo ústním vyhlášením takového oznámení. O ústním vyhlášení oznámení o zahájení řízení vydá správní orgán účastníkům řízení na požádání potvrzení. Společné řízení je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení všem podezřelým z přestupku.
- (3) Oznámení o zahájení řízení o přestupku obsahuje popis skutku, o kterém má být v řízení rozhodováno, a jeho předběžnou právní kvalifikaci.
- (4) Má-li být v řízení rozhodováno také o jiném skutku, než pro který bylo oznámeno zahájení řízení, postupuje správní orgán obdobně podle odstavců 2 a 3. Pokud v průběhu řízení správní orgán změní právní kvalifikaci skutku, vyrozumí o tom obviněného.

Ustanovení § 70 odst. 1 ZOP:

- (1) Správní orgán bezodkladně vyrozumí o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání osobu, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku obohatil, pokud je mu tato osoba známa. Současně tuto osobu poučí, že nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení může uplatnit nejpozději při prvním ústním jednání nebo v jiné lhůtě, kterou jí určí. Pokud by vyrozumění osoby podle věty první bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 se nepoužije.

Ustanovení § 79 ZOP:

- (1) Řízení o přestupku, o němž tak stanoví jiný zákon, lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Je-li osob přímo postižených spácháním přestupku více, postačí souhlas pouze jedné z nich.
- (2) Správní orgán poučí osobu přímo postiženou spácháním přestupku, je-li mu známa, o právu podle odstavce 1 a určí jí lhůtu k podání souhlasu. Lhůta nesmí být kratší než 30 dnů.
- (3) Osoba přímo postižená spácháním přestupku může vzít souhlas podle odstavce 1 kdykoliv zpět, a to až do doby vydání rozhodnutí o odvolání.

(4) Osoba přímo postižená spácháním přestupku nemůže dát souhlas podle odstavce 1, jestliže jej nedala ve lhůtě podle odstavce 2 nebo již daný souhlas vzala zpět.

(5) Byla-li spácháním přestupku postižena osoba mladší 18 let nebo byl-li přestupek důvodem vykázaní ze společného obydlí, zahájí správní orgán řízení nebo v již zahájeném řízení pokračuje bez souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku.

Jak uvedeno výše v bodu 2, jde o základní ustanovení ZOP, určující místní příslušnost prvostupňových správních orgánů (ustanovení § 62 ZOP), jsou nezbytná pro určení předmětu řízení (ustanovení § 78 ZOP), a v neposlední řadě jde pak o ustanovení, která ukládají prvostupňovému správnímu orgánu neopomenout další osoby účastné na řízení, typicky poškozeného a osobu přímo postiženou spácháním přestupku, bez jejíhož souhlasu nelze některá řízení vést, (ustanovení § 70 odst. 1 a § 79 ZOP).

Nedostatkem je na místě kontrolovanému správnímu orgánu v protokolu o kontrole vytknout ve spojení s jeho identifikovatelným postupem (uvedením spisové značky) s uvedením porušeného ustanovení ZOP.

3. 5 Evidence přestupků

Ustanovení § 106 ZOP:

(1) Stanoví-li tak zákon, pravomocná rozhodnutí o přestupku a pravomocná rozhodnutí o účasti na amnestii se zapisují do evidence přestupků.

(2) Správní orgán příslušný k projednání přestupku zapisovaného do evidence přestupků si po zahájení řízení o takovém přestupku nebo před vydáním příkazu, je-li prvním úkonem v řízení, opatří opis z evidence přestupků týkající se obviněného nebo podezřelého z přestupku.

Ustanovení § 107 ZOP:

(1) Údaje do evidence přestupků zapisuje správní orgán, který o přestupku rozhodoval v posledním stupni, prostřednictvím elektronického formuláře, jehož podobu zveřejní Rejstřík trestů způsobem umožňujícím dálkový přístup, nebo prostřednictvím elektronické aplikace přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup, kterou spravuje Rejstřík trestů.

(2) V případě, kdy o uložení pokuty příkazem na místě rozhodovala obecní policie, provádí zápis obecní úřad; v hlavním městě Praze a ve statutárních městech provádí zápis městská policie. Obecní policie sdělí obecnímu úřadu údaje potřebné pro provedení zápisu do pěti pracovních dnů ode dne uložení pokuty příkazem na místě.

(3) Zápis údajů do evidence přestupků se provede nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, nebo ode dne, kdy příslušný správní orgán obdržel podklad pro provedení zápisu. Záznam se provede ke dni nabytí právní moci rozhodnutí nebo uložení pokuty příkazem na místě.

V řízení je třeba neopomíjet požadavek ustanovení § 106 odst. 2 ZOP, opatřit si opis z evidence přestupků, v návaznosti na právní úpravu recidivy v ZNP.

Stejně tak důležité je pro řádné zohlednění recidivního jednání pachatele ve stanovené lhůtě provést zápis údajů do evidence přestupků.

Nevyžádání si opisu z evidence přestupků, nebo neprovedení zápisu do evidence přestupků, či jeho opožděné provedení by mělo být ve spojení s identifikovatelným postupem (uvedením spisové značky) kontrolovaného správního orgánu vytknuto v protokolu o kontrole jako porušení ustanovení § 106 nebo 107 ZOP.

3.6 Odborná způsobilost

Ustanovení § 21 odst. 1, 4, 6 a 7 zákona č. 312/2002 Sb.:

(1) Správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost. Výjimečně tyto činnosti může vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost,

a) nejdéle však po dobu 18 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem, nebo

b) splňuje-li podmínky stanovené v § 34 odst. 1 nebo v § 43 odst. 10.

(4) Jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem

a) v obci, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro 1 správní činnost, kterou určí vedoucí úřadu,

b) v jiných případech než uvedených v písmenu a), je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou jím vykonávanou správní činnost; u druhého a u dalších ověření se zkouška vykoná jen ze zvláštní části.

(6) Vedoucí úředník, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, prokazuje zvláštní odbornou způsobilost z obecné části a ze zvláštní části alespoň pro jednu ze správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, vykonávaných jím řízenými úředníky, určenou vedoucím úřadu.

(7) Vedoucí úřadu je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen z obecné části.

Ustanovení § 33 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb.:

(1) Povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost (§ 21), povinnost účastnit se vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů (§ 27) nebo povinnost účastnit se vstupního vzdělávání (§ 19) nemá úředník, který získal vzdělání v bakalářských nebo magisterských studijních programech stanovených prováděcím právním předpisem nebo kterému bylo vydáno osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání nebo jeho části podle § 34. Povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost z obecné části se nevztahuje na fyzickou osobu, která vykonala úřednickou zkoušku podle zákona o státní službě.

Ustanovení § 34 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb.:

(1) Na žádost úředníka nebo územního samosprávného celku ministerstvo vydá osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání nebo jeho části získaného úředníkem v jiném studijním programu, než který je stanoven prováděcím právním předpisem, nebo vzdělání získaného v jiném oboru, popřípadě kurzu, pokud žadatel prokáže, že obsah a rozsah vzdělávání, o jehož uznání se žádá, jsou rovnocenné příslušnému vzdělávacímu programu pro prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona nebo jeho části.

Pro výkon přestupkové agendy se uplatní rovněž požadavky odborné způsobilosti stanovené v § 111 odst. 1 (a 2, jde-li o výjimku z této povinnosti) ZOP, odložené ovšem ustanovením § 112 odst. 9 ZOP k 1. 1. 2023:

(1) Úřední osoba oprávněná na základě vnitřního předpisu správního orgánu nebo pověření vedoucím správního orgánu k provádění úkonů správního orgánu v řízení (dále jen "oprávněná úřední osoba") musí mít vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Nemá-li oprávněná úřední osoba vzdělání podle věty první, musí mít vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu v jiné oblasti a prokázat odbornou

způsobilost zkouškou provedenou u Ministerstva vnitra; zajištěním zkoušky může Ministerstvo vnitra pověřit jím zřízenou státní příspěvkovou organizaci.

(2) Požadavky podle odstavce 1 musí splňovat předseda rozkladové komise. Požadavky podle odstavce 1 nemusí splňovat osoba projednávající přestupek na místě, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.

(§ 112 odst. 9) Do 31. prosince 2022 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také osoba, která nespĺňuje podmínky podle § 111; předseda komise musí mít vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti právo nebo zvláštní odbornou způsobilost. Po této době může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také úřední osoba starší 50 let, pokud nejméně 10 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich.

Kontrolující si za účelem ověření, zda agendu vykonávají osoby, které pro to splňují výše uvedené požadavky, vyžádají předložení osvědčení o složení zkoušky, osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání či jiné podklady, osvědčující způsobilost (diplom apod.).

4. Opatření k nápravě nebo prevence nedostatků

Na základě výše uvedeného lze uvést, že vedle nápravy postupu kontrolovaného správního orgánu dozorčími prostředky správního řádu – tam kde je to možné – lze jako opatření k nápravě nebo prevenci zjištěných nedostatků ukládat zejména povinnost dbát na řádné vedení spisů, na dodržování stanovených lhůt a na zápis pravomocných rozhodnutí o přestupku do evidence přestupků.

Pokud jde o formulaci textu protokolu, v případě nezjištění žádných nedostatků je možné jako kontrolní zjištění uvést například „bez závad“, či jiné obdobné vyjádření. V případě nedostatků uvedených v předcházející části odkazujeme na závěry k jednotlivým bodům - nejedná se ovšem zdaleka o vyčerpávající výčet možných kontrolních zjištění, tento standard nemá ani za cíl postihnout všechna případná pochybení, s nimiž se mohou krajské úřady při kontrole orgánů obcí setkat.

Protokol by měl zahrnovat zjištění, zda je výkon agendy zajišťován osobami, které pro to splňují požadavky odborné způsobilosti, či nikoli, s uvedením porušených ustanovení zákona č. 312/2002 Sb., resp. ZOP; v takovém případě by měl zahrnovat také opatření k nápravě, aby agendu nadále vykonával pouze úředník, který stanovené podmínky splňuje.

V případě většího výskytu pochybení by kontrolované správní orgány měly zasílat zprávu o přijatých opatření a krajský úřad by měl rovněž zvážit provedení následné kontroly.

Uplatnění dozorčích prostředků podle správního řádu

náležitosti rozhodnutí	§ 68 a 150 SŘ a § 90 a 93 (odst. 1) ZOP	Je-li rozhodnutí v rozporu s uvedenými ustanoveními, může to být důvod pro zahájení přezkumného řízení a na to navazující změnu nebo zrušení rozhodnutí.
------------------------	---	--

nedodržování lhůt	§ 94 ZOP (ve spojení s ustanovením § 71 SŘ) a ustanovení § 80 odst. 2 SŘ	Pokud nebylo ve stanovené lhůtě rozhodnutí vydáno, případně řízení v odůvodněných případech zahájeno, je na místě přijmout podle konkrétních okolností případu některé z opatření proti nečinnosti.
postup před vydáním rozhodnutí	§ 62, 78 a 79 ZOP	Porušení těchto ustanovení představuje vady řízení, které mohou mít za následek zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení.
evidenci přestupků	§ 106 odst. 2 ZOP	Nevyžádání si opisu z evidence přestupků může být důvodem pro zahájení přezkumného řízení a zrušení rozhodnutí.